

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

CINCTORRES

ELS PORTS

ACADEMIA
VALENCIANA
DE LA LLINGÜA

AJUNTAMENT
DE CINCTORRES

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECALL I TEXT
Ferran Guardiola i Noguera

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Cintorres, 81

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cintorres

ISBN: 84-482-4185-1
Depòsit legal: V-4424-2005
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

CINCTORRES

El terme de Cincorres, de 33,5 km² d'extensió, està situat al bell mig de la comarca dels Ports, a 120 km al nord de Castelló de la Plana i a 15 km de Morella. El poble s'alça a 945 m sobre el nivell del mar. Colls i tossals separen Cincorres dels termes de Portell (el Molló Blanc, 1.262 m); de la Mata (el Collet de la Buitrera, 1.093 m); de la Todolella (la lloma de Sant Cristòfol, 1.108 m), i del Forcall (el Covarxo, 938 m). La rambla de Sellumbres i el riu de Calders fan de fita amb els termes de Portell, Castellfort i Morella i, pel mig del terme, el barranc de la Vila, el de la Parra i el de la Torre baixen solcant tot el terme d'oest a est. Bona part de les terres cincorranes ensenyen pinars, carrascars, savinars i alguna roureda, on viuen gran quantitat d'herbes medicinals. La resta ha anat a poc a poc ermant-se i ara les terres conreades no sobrepassen el 25% del terme.

Els cincorranos s'han dedicat tradicionalment a l'agricultura de secà: cereals, patates i vinya; a la indústria tèxtil, i a la venda ambulants –els *faixeros* són coneguts per totes les terres de la península Ibèrica–. La segona mitat del segle XX ha vist l'abandonament del camp i l'augment de la tradicional emigració. Actualment, les fonts de la vida econòmica són la ramaderia intensiva –granges de porcs– i extensiva –bous, vaques i ovelles–; també la trumfa, unes poques fàbriques tèxtils familiars, la calça de Vilafranca i el treball en l'obra, sense oblidar el pes de les pensions.

A més dels importants jaciments paleontològics, per tot el terme hi ha espargits diversos jaciments arqueològics, situats sempre en les vores de rambles, barrancs i rius, que parlen de poblaments prehistòrics. Algunes troballes indiquen també la presència romana i visigòtica en estes terres. En el segle XII apareix documentat per primera vegada el nom del municipi, *quinque turris*, nucli de població de creació musulmana amb diverses torres de vigilància i defensa del castell de Morella. Després de ser conquistat pels cristians i fins a l'any 1693, com bona part dels pobles de la comarca, va ser aldea de Morella, estat sempre motivador de reivindicacions i enfrontaments: Cincorres va ser agermanat en el segle XVI i maulet en el XVIII, més per alliberar-se de les servituds morellanes que per convicció. En el segle XIX, encara que les successives guerres civils carlines van sacsejar molt el poble, és quan assolix la major quantitat de població de la seua història. En el segle XX va anar perdent habitants a causa de les diverses crisis industrials tèxtils, la Guerra Civil i l'emigració. El flux migratori cap a Catalunya ha sigut continuat, i durant els anys seixanta i setenta, Europa es va convertir també en destinació de l'emigració cincorrana. La població actual és de 575 habitants.

La toponímia actual de Cincorres és filla, bàsicament, de l'agricultura tradicional i mostra una gran antiguitat en els noms i una mínima variació des del segle XV.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Cingle de la Burra
Cingle de la Picossa
Coll de Cincorres
Collet de l'Assester
Collet de la Buitrera
Collet de la Llonguera
Costa de l'Albardó
Costa de les Taules
Costa dels Cavalls
Cova de la Manteca
Coves de Collet
el Covarxo
el Gurugú
el Planàs
els Cantallops
Forat de l'Avenc

la Creu del Gelat
la Torrassa
la Trinxera
les Sitjasses
Lloma de Collet
Lloma de Sorribes
Lloma del Mas de Carceller
Pla de la Serra d'en Blasco
Racó de l'Eixam
Roca Parda
Roca Roja
Serra d'en Blasco
Serra del Bovalar
Tossal de Montargull
Tossal Pelat

Hidrografia natural

Baciet de la Capellania
Baciet del Barranc de la Vila
Baciet del Carabàs
Barranc de Gallofa
Barranc de l'Agulló
Barranc de l'Aladern
Barranc de l'Hortàs
Barranc de l'Ombria de les
Sitjasses
Barranc de la Barcella
Barranc de la Cascaula
Barranc de la Llobatera
Barranc de la Parra
Barranc de la Picossa
Barranc de la Torrassa
Barranc de la Torre

Barranc de la Vila
Barranc de les Clapisses
Barranc de les Deveses
Barranc de les Granges
Barranc de les Torretes
Barranc del Gallego
Barranc del Mas de Macià
Barranc del Maset
Barranc del Molar
Barranc del Pövet
Barranc del Solà de la Mestra
Barranc dels Collados
Barranc dels Freixos
Barranc dels Tossals
Barranc Pedregós
Barranc Tancat

el Bací
Font d'en Batalla
Font d'en Bosquet
Font d'en Prat
Font de la Fustera
Font de la Màquina
Font de la Mare de Déu
Font de la Vila
Font del Mas d'en Costa

Font del Maset
Font dels Bacis
Font dels Horts
Fonteta de Lluçarda
la Bomba
la Fontanassa
Rambla de Sellumbres
Riu de Calders

Hidrografia artificial

Bassa Nova del Maset
Depòsit del Maset
Depòsit
Depòsit Nou
Pou Nou
Povet de Claretà
Povet de l'Estanquer
Povet de Pedro Juan
Povet de Sant Pere

Sènia de Capellanets
Sènia de Fajo
Sènia de Juan José del Tint
Sènia de la Caseta de Marcelino
Sènia de la Teuleria Vella
Sènia de Pere les Trampes
Sènia del Moliner
Sènia dels Garxos
Sènia Nova

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Caseta d'Eugenio
Caseta de Felipe
Caseta de Marcelino
Caseta del Rosset
Casetes de Fustero
Cinctorres
Corral d'en Grau
Corral de Masnou
Corral de Maso
Corralisses de Pastrana
Corrals de Braulio
el Cap de la Vila

el Coscollar
el Refugi
el Sòl de Vila
els Bacis
Hostal Nou
la Lloma
la Llonguera
la Màquina
la Torre
Mas d'en Coll
Mas d'en Costa
Mas de Clara

Mas de Collet
Mas de Gassulla
Mas de Macià
Mas de Moles
Mas de Sorribes
Mas Nou
Maset de Bernardo
Maset de Braulio

Maset de Cristóbal del Sombrerer
Maset de Jeroni
Maset de Simó
Maset del Camarero
Maset del Coscoll Roig
Maset dels Sant-joans
Sant Pere

Partides i paratges

Baix Camí
Bosquet de Borràs
el Bosc de la Llonguera
el Bosc de la Torre
el Bosc del Coscollar
el Bosc del Mas de Collet
el Bosc del Mas de Gassulla
el Bosc del Mas de Macià
el Bosquet
el Bovalar
el Carabàs
el Corral d'en Grau
el Coscoll Roig
el Coscollar
el Fossar dels Matxos
el Grevolar
el Mas de Barberà
el Mas Roig
el Pi Redó
el Pla de la Creu
el Pla de la Vinya
el Pla Servera
el Savinar
el Solà de la Mestra
el Solà de Sant Pere
el Solà del Mas de Collet
el Solà del Mas Nou
el Solanet
el Solanet Cremat

el Tossal de Montargull
els Albellons
els Argilars
els Clotets de la Llonguera
els Clots de Gínió
els Collados
els Collets
els Comptadors
els Ferrerons
els Freixos
els Horts
els Horts de la Torre
els Masets
els Ombrions
els Pallers
els Parrals
els Plans
els Plans d'Arenes
els Pontarrons
els Ponts
els Racons del Mas de Macià
els Racons del Mas de Moles
els Racons del Maset de Braulio
els Ribassos
els Rojals
els Solanets
els Tancats
els Tancats de la Llonguera
els Terrers del Mas Nou

els Tossalets
els Tossals
Horts de la Caseta de Marcelino
l'Arribassada
l'Assester de la Torre
l'Ombria
l'Ombria de les Sitjasses
la Capellania
la Clotada
la Costa
la Cuixa de Bou
la Foia d'en Gil
la Font Servera
la Rodanxa
la Rota del Carme
la Rourera del Mas d'en Coll
la Rourera del Mas de Clara
la Rourera del Mas de Macià
la Solana de Sant Pere
la Vinya de Cristóbal del
Sombreter
la Vinya del Mas d'en Costa
la Voltassa
les Bombes
les Comes
les Costeres del Mas d'en Coll

les Deveses
les Foies
les Foies del Molí d'en Costa
les Foietes del Mas d'en Coll
les Granges
les Llometes
les Ombries
les Ombries de Sant Pere
les Ombrietes
les Pallisses
les Rabasses
les Raboseres
les Rotes
les Serres
les Solanes
les Solanetes
les Sorts
les Talladetes de Sant Pere
les Terçanes
les Torretes
Pinar del Barranc Tancat
Racó d'en Berga
Revolta de l'Anoguer
Rourera de Capellanets
Sellumbres

VIES DE COMUNICACIÓ I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Vies de comunicació

Assagador de la Costa dels
Cavalls
Assagador de la Torre
Assagador de Sant Marc a Sant
Pere
Assagador del Mas Nou
Assagador del Maset
Assagador dels Bacis

Assagador dels Comptadors
Camí de Castellfort
Camí de Cinctorres a la Todolella
Camí de la Mare de Déu
Camí de la Torre
Camí de Portell
Camí de Sant Cristòfol
Camí de Sant Marc

Camí de Sant Pere
Camí del Corral d'en Grau
Camí del Mas d'en Costa
Camí del Mas de Gassulla
Camí del Mas de Sorribes
Camí dels Bacis
Camí dels Collados
Camí dels en Beles
Camí dels Pallers
Camí Rural de la Todolella
Camí Rural del Fraiximeno al Pont
de Cinctorres
Camí Vell de la Mata
Camí Vell de Morella
Camí Vell del Forcall
Carretera del Pont de Cinctorres a
la Giroveta
les Canterilles Dobles
Pas de la Rabosa
Pista de la Llonguera
Pista de la Màquina de Sant Pere
Pista de la Roca Parda
Pista de la Serra d'en Blasco
Pista de les Rotes

Pista de les Sorts
Pista de Sant Pere
Pista del Mas de Collet
Pista del Mas de Gassulla
Pista del Mas de Macià a la Foia
d'en Gil
Pista del Mas Nou
Pista del Maset de Bernardo
Pista del Maset de Braulio
Pista del Pi Redó
Pista del Pla Servera
Pista del Savinar
Pista dels Tossals
Pont de Carlets
Pont de la Roca Parda
Pont de les Torretes
Pont del Molar
Pont del Riu
Pont dels Rojals
Senda de les Bombes
Senda de les Serres
Senda dels Argilars
Senda dels Freixos

Altres llocs d'interès

Càmping
Carrasqueta de Pere
Cooperativa agrícola
el Calvari
el Pilar
Ermita de la Mare de Déu de
Gràcia
Ermita de Sant Pere
Escoles
Fossar
Fossar dels Moros
Ginebre de Mata
Granja d'Alfonsito

Granja de Bollos
Granja de Braulio
Granja de Clapissa
Granja de Delfinet
Granja de Joseret del Mas de
Moles
Granja de Llonguera
Granja de Manuel de Vinyals
Granja de Marco
Granja de Masnou
Granja de Matietes
Granja de Miquel de la Pelada
Granja de Paco d'Hostalnou

Granja de Petit
Granja de Polònia
Granja de Rafa
Granja de Santiaguè
Granja de Saranyano
Granja de Verdures
Granja de Vinyals
Granja del Grup
la Torrassa
Molí d'en Costa
Molló Blanc
Nevera de Pereldugo

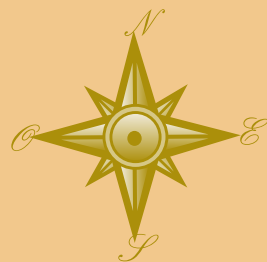
Peironet de la Mare de Déu
Piscines
Pla de Mig Ull
Poliesportiu
Pont Vell
Sant Cristòfol de Collet
Sant Marc
Teuleria
Teuleria Vella
Torre Navalles
Torre Tornera
Torreta dels Moros

Vies de comunicació i altres llocs d'interès

TERME DEL FORCALL

TERME DE LA TODOLELLA

TERME DE LA MATA

TERME DE PORTELL DE MORELLA

TERME DE MORELLA

TERME DE CASTELLFORT

- Capital de municipi
- Altres nuclis de població
- Riu, riuet
- Rambla, barranc
- Carretera
- Camí, assagador
- Granja
- Arbre singular
- Cova
- Indústria, taller
- Ermita
- Cementeri
- Pont
- Restes arqueològiques
- Molló
- Instal·lacions esportives
- Càmping
- Centre escolar
- Creu
- Molí, sènia
- Nevera
- Cooperativa agrícola